

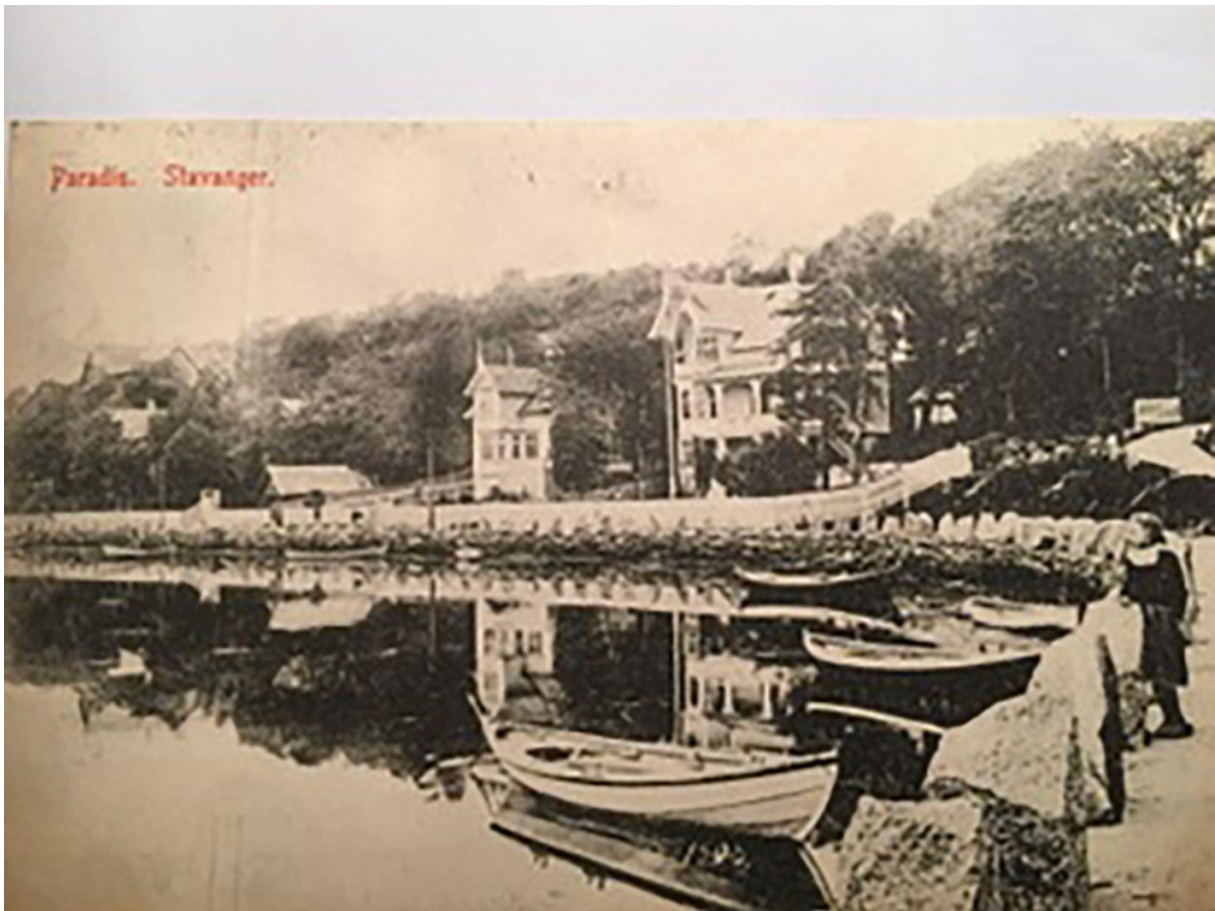
Debattinnlegg

Publisert:

25. januar 2019 i Stavanger Aftenblad

Om å ta fellesareal og navnet Paradis

Før ervervet Stavanger alt utbyggingsareal over 5 da. Nå vil noen gi vekk areal som kan bli en bydel, til de rikeste. Ikke rart de ønsker å kalle det Paradis.

«Paradis er på Storhaug og på østsida av Hillevågsvatnet. Når de kaller arealene mot Hillevåg og på østsida av Hillevågsvatnet for Paradis, har det ikke noe hjemmel i byens historie», skriver Rolf Skjelstad. Her et postkort fra Paradis i 1906. **Foto: Privat**

Hillevågsvatnet var mye større. Det ble bl.a. fylt ut for å gi plass til jernbane og godsterminal. Det var det offentlige, altså vi, fellesskapet, som ervervet dette, som kjøpte inn til felles beste. Vi eier det altså. Norges statsbaner NSB forvaltet disse eiendommene for oss. Siden er NSB splittet opp. Nå skal visst Bane Nor forvalte dette for oss. «Bane-Nors formål er å sørge for tilgjengelig jernbaneinfrastruktur og effektive og brukervennlige tjenester, inkludert knutepunkt og godsterminalutvikling.» De skal planlegge, bygge, forvalte og drive jernbanenettet og utvikling av «jernbaneeiendom». Så opprettet Bane Nor en eiendomsavdeling som prøver å stikke av med dette arealet og i samarbeid med to private eiendomsspekulanter De skal tjene mye penger på å gjøre det til annet enn «jernbaneeiendom». Dette likner på oligarkene som stakk av med de felles verdiene i Øst-Europa etter kollapsen.

Byen bør lage byplaner

I dette bildet vil alle tre selskapene å framstå som ideelle samfunnsbyggende byutviklere. Stavanger har riktignok ingen byplansjef lenger, men et kompetent plankontor som skal drive byplanlegging på vegne av oss. Ikke minst bør dette gjelde offentlige arealer og de store arealer hvor nye bydeler skal skapes til beste for hele byen. Bane Nor er ikke vårt felles byplankontor. Likevel er Bane Nor, sammen med Alfred Ydstebø og Kjell Inge Røkkes selskaper som nå lager program, velger arkitekter (ingen lokale arkitekter), bestemmer jury og fart og vinnere og tapere. Det viktigste er at de selv vinner, ellers «lar det seg ikke realisere» (f.eks. lokk over jernbanen er uaktuelt, det stjeler bare av profitten).

Området er stort

Området er like langt som fra Jernbanestasjonen til Oljemuseet og like bredt som fra Kirkegata til Østervåg. Hva om dette området var bygget ut av tre samarbeidende utbyggere i løpet av 2-5-år, på jakt etter maks utnyttelse og fortjeneste? Det kan ikke bli god by av dette. Sånn kan vi ikke ha det. Ingen av disse er valgt, ingen har spesiell kompetanse på byutvikling, ingen handler på vegne av, eller har fått noe mandat av det lokale fellesskapet. La ikke disse stjele de sentrale, flotte og viktige arealene som har utsikt tvers over vatnet til Paradiset.

Å stjele Paradisnavnet

Planen de vil lage er kalt «detaljregulering for midtre del av Paradis...». Paradisnavnet er stjålet. Paradis er et helt annet sted. I Byleksikonet står det: «Paradis ... skråningen fra Storhaug ned til østbredden av Hillevågsvatnet ... Disse frodige og sørvestvendte bakkene har nok tidlig vært attraktive for både dyrkning og bosetting, så navnet er neppe tilfeldig valgt.» I kommunens stedsanalyse fra 1998 er Paradis definert slik: «Området i skråningen mellom Paradisveien og Paradisvingen - Lyder Sagensgate - Nils Abels gate - Hjelmelandsgata - Østre Ring». Paradis er på Storhaug og på østsida av Hillevågsvatnet. Når de kaller arealene mot Hillevåg og på østsida av Hillevågsvatnet for Paradis, har det ikke noe hjemmel i byens historie. Dette er å «stjele» et navn som nok kan være fint for eiendomsmeglere, men er uten historisk, lokal eller meningsbærende dekning.

Finn et nytt navn

Ved Strømsbrua, hvor det nå bygges, bygde Grosserer Lindahl et stort landsted, seinere kalt Falk- eiendommen. Bilde derfra er i boka «Stavanger i billedkunsten», kalt Hillevåg. Her lå også Hillevågsholmen. Stavanger kommune må finne relevante navn på denne nye bydelen og for planer i området. Hillevåg nord kan være riktigere enn Paradis sør. Hillevåg historielag og Byarkivet vil nok kunne hjelpe til. Vi, byens politikere og innbyggere vil selv bestemme hvordan Hillevågsvatnets vestsida nå skal brukes for å få bygget fine hus, gode plasser, forbindelser, en god bydel. Det er vårt areal og vår by.